

The impossible turn

Den psykologiske faktoren er avgjørende ved motorkutt i lav høyde; mange piloter overvurderer evnen til å snu tilbake under press. Panikk gjør at de handler instinktivt, ofte feil. Piloter bør enten trenes grundig for slike situasjoner eller følge en standard prosedyre: forsøk ikke den umulige svingen, men hold vinger horisontale og velg et egnet sted for landing.

Trening på denne manøveren må utføres i sikker høyde, slik at hvis flyet skulle få en steiling og vingedropp skal instruktøren kunne ta ut flyet ved minimum 2000 fot AGL. Først og fremst må piloten øve på å beholde sikker flyhastighet i forhold til i krenghingen som skal benyttes. Hastighet for beste glidetall må være kjent på forhånd, da dette minimerer høydetapet og gir best mulighet for å gjennomføre svingen.

Jo større krenghing, desto større høydetap. Det er derfor viktig at krenghingen ikke overskrider marginen til sikker flygehastighet. Under hele svingen må kula holdes i midten, noe som reduserer både høydetap og risiko for ukontrollert steiling.

Vind og landingsretning

Svingen skal alltid utføres inn i motvind. Hvis ikke, vil vinden føre flyet for langt fra rullebanen, med økt distanse til finalen som resultat. Hastighet for beste glidetall og synkehastighet varierer mellom flytyper, så det er viktig å sette seg grundig inn i flygehåndboken (POH) før slike situasjoner oppstår.

Landingsutfordringer etter svingen

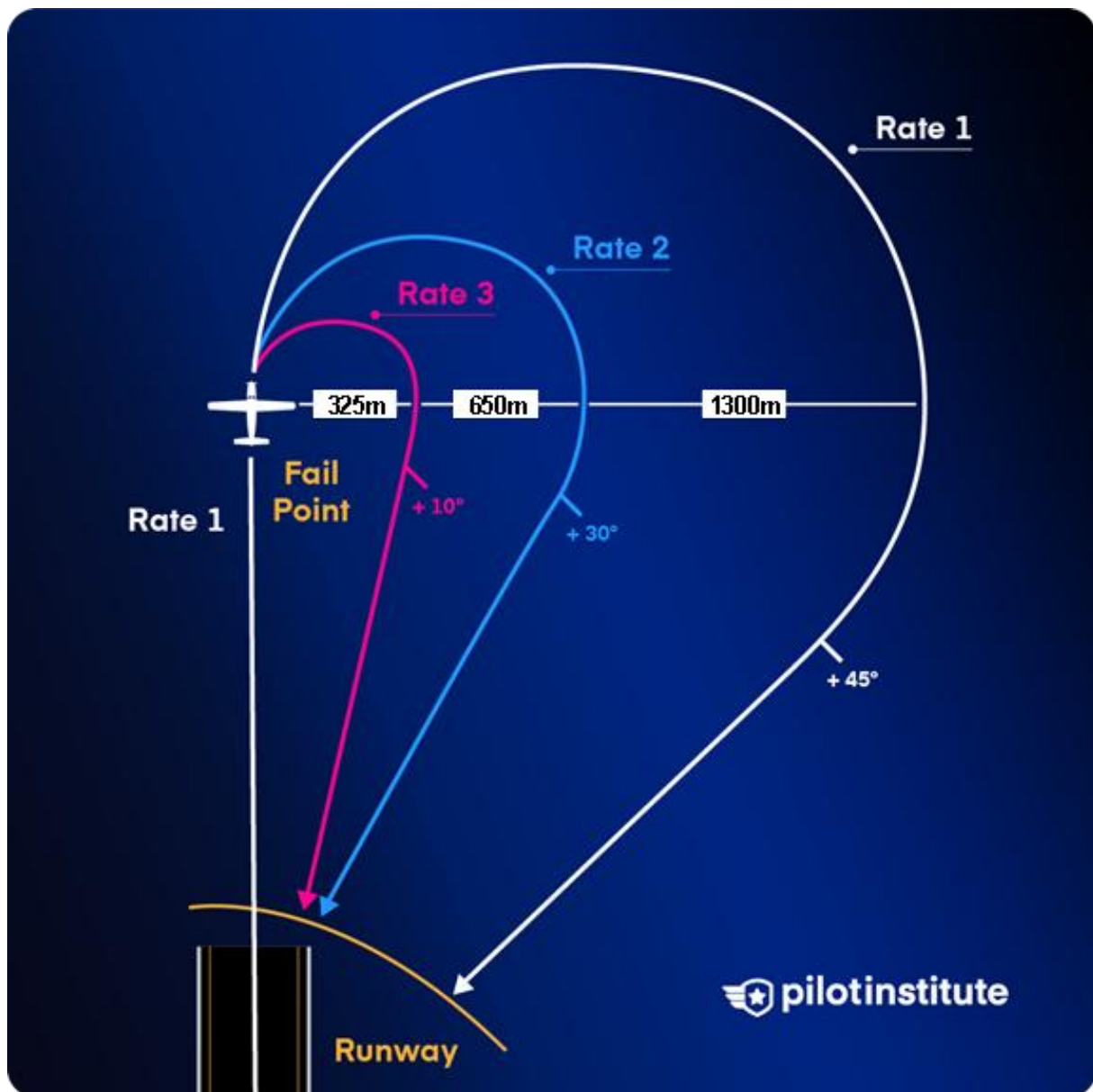
Etter gjennomført sving vil landingen ofte skje i medvind, noe som kan gi hjernen feil inntrykk av flyets hastighet i forhold til luften, særlig i lav høyde. Det er derfor essensielt å følge med på fartsmåleren (IAS) under hele manøveren. Det er livsfarlig å dra stikka for å holde høyden uten å holde riktig hastighet, da dette kan føre til ukontrollerbar steiling.

En 180° sving med standard rate (3°/sek) tar 60 sekunder.

Diameteren på svingen (målt i nautiske mil) utgjør omtrent 1 % av bakkefarten (angitt i knop). Ved 70 knop vil svingdiameteren være ca. 0,7 NM, altså befinner man seg omtrent 1300 meter fra utgangspunktet etter svingen.

For å rekke fram til rullebanen må man svinge ytterligere 45° (totalt 225°), og tilstrekkelig høyde kreves for å gli dit.

Eksemplet videre er for en Cessna 172.

Figur 1. Den umulige svingen ved forskjellig svingradius

En skarpere sving med samme flyfart, for eksempel rate-to-sving ($6^\circ/\text{sek}$), halverer radiusen, men man må fortsatt svinge ytterligere 30° (totalt 210°) for å få riktig retning mot rullebanen.

Tabell 1 viser forholdet mellom svinghastighet, radius og retning ved 70 KIAS. Total tid inkluderer en responsforsinkelse på fire sekunder. Høydetapet reflekterer nedstigningshastigheter mellom 740 fot/min og 1000 fot/min.

Steilehastigheten øker med vekten, og lastfaktoren øker flyets effektive vekt.

Tabell 2 nedenfor viser forholdet mellom krengningsvinkel og steilehastighet i en C172. En 60° krenkning gir en økning på 20 knop i steilehastighet, tre knop over beste glidehastighet.

Oppsummering

Den umulige svingen krever både teknisk forståelse og psykologisk beredskap. Riktig trening, kunnskap om flyets egenskaper og en klar plan for nødsituasjoner er avgjørende for å ta riktige valg og handle sikkert.

Tabell 1. Forholdet mellom svinghastighet, radius, retning og høydetap ved 70 IAS

Turn Rate	Time to 180	Turn Diameter	Total Turn	Total Time	Altitude Lost
Standard rate (3 deg/sec)	60 s	1300m	225°	79 s	974 - 1,300 ft
Rate two (6 deg/sec)	30 s	650m	210°	39 s	481 - 650 ft
Rate three (12 deg/sec)	15 s	325m	190°	20 s	247 - 330 ft

pilotinstitute

Tabell 2. Forholdet mellom krengningsvinkel og steilehastighet i en Cessna 172

FLAP SETTING	ANGLE OF BANK							
	0°		30°		45°		60°	
	KIAS	KCAS	KIAS	KCAS	KIAS	KCAS	KIAS	KCAS
UP	48	53	52	57	57	63	68	75
10°	42	50	45	54	50	59	59	71
30°	40	48	43	52	48	57	57	68

pilotinstitute

– SLUTT –